І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 92. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 14-го ТРАВНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 14, 1959 No. 92. РІК LXVI.

У КАТАСТРОФІ ДВОХ ПАСАЖИРСЬКИХ ЛІТАКІВ ЗГИНУЛО 33 ОСОБИ

Балтімор, Мериленд. — 12-го травня турбопропелерний літак „Вайкант" летунської лінії „Капітал" експльодував і розлетівся в повітря під час бурі і громів, спричинивши смерть 27 пасажирів і 4-ох членів залоги. Не цілу годину раніше літак „Констелейшен" цієї самої лінії „Капітал" під час приземлювання поковзнувся на колесах на летовищі в Чарлзтоні, Західня Вірджінія, спричиняючи смерть двох осіб, а 6 осіб були поранені з усіх більше як 40 осіб, які були на цьому літаку. Рада цивільної аеронавтики вислала слідчу комісію, яка має прослідити причини катастрофи коло Балтімору. Очевидці з землі свідчать, що літак немов експльодував і розлетівся на кавалки, поки впав на землю. Частини цього, англійської будови літака, були розкинені на просторі півтори милі. Представник Ради цивільної аеронавтики заявив, що цей літак ще перед катастрофою летів із великими перешкодами, бо внаслідок буревію робив наглі скоки вгору і вниз. Під час катастрофи була злива і били громи, коли літак летів на висоті 14,000 стіп. Фармер Герман Алтенберґ каже, що бачив із сином, з яким працював на полі, вогневу кулю, з якої вилітали частини літака і падали на землю. Він боявся, щоб горіюча частина літака не впала на його хату, але це не сталося. Подібно зізнають інші свідки. Із Вашинґтону виїхали на місце катастрофи аґенти Федерального Бюра Інвестиґацій, щоб допомогти зідентифікувати тіла жертв катастрофи при допомозі відтисків пальців. Літак цей вилетів із Ню Йорку з летовища ЛяҐвардія в 4:15 по полудні, а катастрофа сталася коло 5:15 по полудні. Літак мав летіти без зупинки до Атланти в Джорджії. Катастрофа коло Чарлзстону сталася в 4:30 по полудні. Деякі фахівці гадають, що грім спричинив цю катастрофу коло Балтімору, але історія катастроф говорить, що громи часто бють в літаки, але досі тільки один раз грім спричинив катастрофу літака.

МекЕлрой ще не рішив, коли зможе зрезиґнувати

Вашинґтон. — Секретар оборони Ніл МекЕлрой 12-го травня відвідав президента Айзенгавера і після одногодинної конференції заявив журналістам, що він все ще не знає, коли зможе залишити свій теперішній пост, з якого він плянував зрезиґнувати восени цього року. Секретар оборони сказав, що після смерти його заступника Доналда А. Кворлса він не може відійти з Вашинґтону, коли захоче, бо, згідно з давнішними плянами Кворлс був призначений на його наступника. МекЕлрой сказав, що коли Президент вважатиме, що ситуація в світі погіршилася, тоді він не зможе відійти з Пентаґону, а коли буде поліпшення в світовій політиці, тоді він зможе зрезиґнувати зі свого посту перед кінцем цього року.

Ботлер передбачає сильну демократичну плятформу в 1960 році в обороні громадянських прав

Вашинґтон. — Голова Демократичного Крайового Комітету Пол М. Ботлер виступав в радіовій і телевізійній програмі і сказав, що, на його думку, в демократичній виборчій плятформі в 1960 році буде сильний пункт про охорону громадянських прав. Він сказав, що віце-президент Ричард М. Ніксон, можливий республіканський кандидат на президента, в справі оборони громадянських прав сказав „багато слів, і не виявив жадної дії". Проти цієї заяви Ботлера виступив республіканський сенатор Гаф Скотт, який твердив, що Ніксон домагається більше громадянських прав для неґритянського населення, як провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон та всі інші можливі демократичні кандидати на президента, за вийнятком сенатора Гюберта Гомфрі. Сенатор - демократ із Луїзіяни Аллен Еллендер виступив проти поширювання закону про охорону громадянських прав. Сенатор Джекоб К. Джевітс із Ню Йорку заповів, що він внесе законопроєкт про охорону проти линчу, який тепер деколи появляється.

В першій чверті ц. р. зменшився американський експорт

Вашинґтон. — Департамент торгівлі опублікував дані про американську торгівлю з закордонними державами, і з них виходить, що американський експорт в першій чверті цього року виносив — 3,840,000,000 долярів, — на 230,000,000 долярів менше як в перших трьох місяцях 1958 року. Імпорт в тому самому часі ц. р. становив — 3,575,-000,000 долярів, а минулого року того самого часу імпорт був на 450 мільйонів долярів більший. Цього року надвишка експорту над імпортом виносила тільки 271,000,000 долярів, а минулого року в тому самому часі балянс становив 950 мільйонів. Зменшився виві́з до Европи і до Латинської Америки, а збільшився до Канади.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** у четвер 14-го травня приїде до Ню Йорку, де має відкрити новий Линколнів Центр, відвідати Світовий Ярмарок у Колізеї та виголосити промову на науковому семінарі. У вечері того ж дня він відлетить до Вашинґтону, бо в п'ятницю мусить бути присутній в Колорадо Спрінґс, Колорадо, на інспекції Летунської Академії. Президент висяде в Нюарку, Н. Дж., і звідтам поїде автом до Ню Йорку, бо хоче оглянути нюйоркський порт.

● **В японських і американських обсерваторіях** занотовано 11 і 13 травня сильні спалахи на Сонці, які спричинили забурення в короткохвилевих радіових стаціях.

● **В неділю 17-го травня** вдова президента Ф. Д. Рузвелта пані Рузвелт має дістати Медалю Універсального Братства, яку надає Жидівська Теологічна Семінарія в Америці. Ця урочистість відбудеться в готелі „Валдорф - Асторія" в Ню Йорку.

● **11-го травня коло Антіґви** (Британська Західня Індія), знайдено конус ракети „Юпітер", яку 6-го травня випущено з летунської бази в Кейп Канаверал на Флориді. Цей переліт ракети на віддаль 1,500 миль уважають за вповні успішний.

● **В деяких районах ЗДА** температура підскочила майже до літньої спеки. В Ню Йорку 11 травня термометр показував 79.4 ступня. Над стейтами Іллиной і Мишиґен перейшли торнада, спричинивши поважні матеріяльні втрати і жертви в людях.

КОРОЛЬ БОДУЕН ГОВОРИВ У КОНҐРЕСІ ПРО ПРОВІДНУ РОЛЮ ЗДА У СВІТІ

Вашинґтон. — Бельгійський 28-річний король Бодуен 12-го травня промовляв до обох палат Конґресу, якого члени оваційно вітали молодого монарха. Присутні були члени Найвищого Суду ЗДА, члени кабінету, дипломатичний корпус та численна публіка, яка вщерть виповнила ґалерію. Увійшовши до залі, король привітався зі спікером Семом Рейбирном та з віцепрезидентом Ричардом М. Ніксоном і почав свою промову такими словами: „Я, молода людина, приходжу з держави на стільки давньої, що про неї вже згадував Юлій Цезар. Я приходжу до країни, яку Господь тримав за заслоною цілі століття аж до тієї визначеної години, коли ця країна взяла в свої молодечі руки народи старого світу". Король дадав, що Америку називають „кітлом, в якому народи стоплюються" в один нарід, але, на думку промовця, треба б ЗДА назвати „мозаїкою" народів, бо тут всі національні одиниці можуть зберігати свою культуру та своє обличчя, даючи цим способом свій вклад до культури нового народу. Король Бодуен говорив про вдячність бельгійсь. народу до ЗДА і згадував, як американський генерал Мек Оліф гордо відкинув німецьку пропозицію піддатися під час другої світової війни, і як ЗДА допомагали бельгійському народові після першої світової війни пережити голодові роки. Король згадав, що головною ціллю вільного людства є те, щоб осягнути справедливий мир, і до цього змагають ЗДА і Бельгія. Король Бодуен назвав ЗДА „країною молоді", бо вони видають більше грошей, енергії і талантів на те, щоб зберегти життя. І це подобається бельгійському народові, який не обманеться в довір'і до ЗДА, бо і в серцях американського народу є написане те, що є на монетах ЗДА: „На Бога ми вповаємо".

Король Бодуен промовляє в Конґресі

ПЛАСТОВЕ СВЯТО ВЕСНИ ВІДБУЛОСЯ ПІД КЛИЧЕМ „ВЕДЕ НАС ДУХ МАЗЕПИ"

В днях 9. і 10. травня ц. р. пластунство метрополітальної округи відбуло своє свято в честь патрона Пласту св. Юрія на Оселі УРСоюзу в Ґлен Спей, Н. Й. Понад 300 пластунів і пластунок з Ню Йорку, Нюарку, Джерзі Сіті, Елизабету, Пасейку, Трентону і Ню Гейвену розбили свої табори на просторих левадах оселі, рівними рядами стали шатра поодиноких куренів та гуртків. В полудне відбулося відкриття свята, яке перевів командант пл. сен. В. Хамула. Після молитви і пластового гимну та відчитання наказу, командант виголосив промову до пластового юнацтва, в якій представив світлу постать гетьмана Івана Мазепи, вказав на його заслуги та закликав пластову молодь до плекання ідей великого гетьмана, який повинен бути для неї прикладом і дороговказом. Опісля відбулись теренові гри юнаків і юначок, теж з мазепинською тематикою. Інтересною і дбайливо підготованою була зокрема гра юнаків, яку підготовив курінь УСП „Лісові Чорти", в якій були відмічені події на шляху гетьмана Івана Мазепи від Батурина до Полтави. Юнаки будували міст через Десну, спішили за компасом до Орликівни на зустріч зі шведами, в Бахмачі відчитували зашифровані інструкції дальшого походу, в Ромнах обсервували рухи ворога і наносили їх на карту, під Гадячем будували драбини, щоб при їх допомозі дістатись до зайнятого ворогами міста. Під Полтавою розбили табори дві групи противників. В короткому, але завзятому бою за здобуття прапору, юнак Юстин Нинка здобув його по шістьох хвилинах бою. Ввечорі пластуни запалили свою святочну ватру, і яка складалася з двох частин — поважної, присвяченої пам'яті гетьмана І. Мазепи та другої, веселої. Після молитви в короткому часі запанувала тиша, блимали лише до пізньої ночі вогники старшопластунських ватер. В неділю о год. 6 ранку знов заметушились табори. Після ранньої молитви і наказу, учасники свята вислухали Служби Божої, яку відправив для православних пластунів душпастир і приятель пластової молоді о. Міненко, а для пластунів-католиків монах - францішканин латинського обряду. Після Служби Божої відбулись змагання за першенство у відбиванці та була відкрита гарна і вартісна виставка праці пластового юнацтва, присвячена добі Мазепи. Були показані моделі церков і будівництва, строї мазепинської доби на живих моделях, пляни боїв, модель Запорозької Січі, портрети гетьмана І. Мазепи, грамоти, герби та збірки літератури, книжки та вирізки газет, присвячені мазепинсь-

(Закінчення на стор. 4-ій)

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Кінокартина Олекси Довженка „Земля"** буде висвітлена в п'ятницю, дня 15 травня ц. р., заходом Фільмового Об'єднання при Фордгамському Університеті. Цей німий фільм — шедевр Довженка з 1930 року — буде висвітлюваний о год. 8-ій вечора в залі Фрімана у Фордгем Аптавн Кемпус при Фордгем Ровд (Іст 190-та вулиця) і Третя Евию. Заля Фрідмана відома теж під назвою „Физікс Билдінг".

● **Нюйоркський Відділ ОбВУА** рішив окремим вечором восени ц. р. відсвяткувати 70-річчя генерала Олександра Загродського основоположника і почесного члена ОбВУА, кількакратного голови й тепер голови Контрольної Комісії Відділу. Тому Управа Відділу рішила не приймати офіційної участи в аналогічних святкуваннях, що їх влаштовують посторонні організації на терені діяння Відділу.

● **На зборах Літературно-Мистецького Клюбу в Торонті,** що відбувалися під проводом проф. д-ра Євгена Вертипороха, обрано нову Управу Клюбу в такому складі: д-р П. Шкурат — голова; д-р Б. Стебельський — заступник; мґр. І. Монастирський — секретар; Г. Новаківська — скарбник; ред. І. Вараниця — прес. референт; В. Довганюк — імпрезовий референт і проф. Г. Голинська — член Управи. До Контр. Комісії обрані: Оленка Глібович, М. Сосновський та А. Ільків.

● **Антологія української літератури португальською мовою** появиться вже найближчими тижнями в Ріо де Жанейро у Вразилії. В книжці подані зразки творчости видатних українських письменників в перекладах на португальську мову, що їх зробили д-р Віра Селянська - Вовк, Олена Колодій та бразилійська письменниця Анна Марія Мурісі. Антологія буде багато ілюстрована. Появляється вона заходом відомої української письменниці Віри Селянської - Вовк.

Західній Берлін святкував 10-річчя переламання бльокади

Берлін. — 12-го травня 1949 року Совєти забрали геть бар'єри, що ними заблокували 11 місяців тому всі суходільні залізниці й водні шляхи, що вели з Заходу до Берліну та підписали нову умову з західніми альянтами про свобідний доступ між Західнім Берліном та Західньою Німеччиною. З нагоди 10-річчя тієї події відбулась в Західньому Берліні велика парада з участю генерала Люціюса О. Клея, тодішнього американського військового ґубернатора в Західній Німеччині, який зорганізував та успішно перевів так званий летунський коридор, що проламав бльокаду. У своїй промові ген. Клей запевнив, що Захід і надалі не зречеться Західнього Берліну та не дасть його на призволяще Совєтам. Однак — казав він — він не думає, що коли б прийшло до нової бльокади, то реакція обмежиться тільки до якогось нового летунського коридору. Він прозоро натякнув, що новий замах на права Берліну став би початком третьої, атомової війни. В цих святкуваннях взяли участь також колишній англійський прем'єр Клемент Еттлі, тепер член палати лордів, і французький прем'єр в тому часі, Роберт Шуман. Посадник Західнього Берліну Віллі Брандт дякував чужинецьким репрезентантам за їх залви приязни та запевнив, що берлінці готові покласти дальші жертви в боротьбі за свою свободу. В рямцях манифестації, що в ній взяли участь десятки тисяч берлінців, було складення вінків під памятником учесть 41 англійського, 31 американського та 5-ох німців, які згинули в ході переводження операцій летунськог коридору протягом 11 місяців.

Західньо-німецький міністер оборони переговорює в Лондоні про зброю

Лондон. — Західньо-німецький міністер оборони Франц Йосиф Штравс приїхав до Лондону на розмови з англійським урядом про стан збройних сил Західньої Німеччини та їх озброєння. Між Німецькою Федеративною Республікою і Англією в останніх тижнях проходолились взаємини у зв'язку з подорожжю англійського прем'єра Мекміллена до Москви та його пізнішою кампанією за порозуміння з Совєтами коштом сили німецької армії та її озброєння. Після того, як Штравс відвідав Мекміллена, він почав переговори з міністром оборони Дунканом Сандісом. Франц Йосиф Штравс дуже обережно відповідав на запити англійських журналістів на пресовій конференції, особливо щодо озброєння західньо-німецької армії атомовою і ракетною зброєю.

В Англії відбудеться Другий Конґрес Українського Християнського Руху

Ноттінгем, Вел. Британія. — Дня 16-го травня ц. р. починається тут Другий Звичайний Конґрес Українського Християнського Руху, що триватиме чотири дні до 18-ьо травня. В Конґресі візьмуть участь умандатовані делеґати і члени УХРуху, як теж представники українських установ й організацій та преси в Европі. Передбачають теж численну участь гостей. Крім звітування керівних органів УХРуху, що їх очолює тепер проф. д-р Володимир Янів, під час Конґресу заплановані такі доповіді: д-р Маркіян Заяць з Мюнхену „До релігійної постави українця"; проф. д-р Олександер Юрченко з Мюнхену „Сучасна політична ситуація України". проф. д-р Володимир Янів з Сарселю „До питання української визвольної концепції і про завдання УХРуху з цього погляду"; д-р Іван Гриньох з Мюнхену „Українська Церква в обличчі нових завдань на европейському Сході" і мґр. Петро Цимбалістий з Лондону "Культурна акція закордоном найкращим засобом інформацій про Україну". В рямцях Конґресу в неділю дня 17-го травня відбудеться релігійна манифестація українців Англії.

IV. Конґрес Українського Студентства Америки відбудеться у Филаделфії

Ню Йорк. — Управа Союзу Українського Студентства Америки подала до відома, що в днях 4-6 липня ц. р. в авдиторії Ля Сал Каледж відбудеться Четвертий Конґрес Українського Студентства Америки. В першому дні (субота 4 липня) під час відкриття Конґресу виступить із привітальним словом президент Ля Сал Каледжу Всч. о. Деніел Берніян і після чого будуть виголошені дві доповіді на актуальні студентські теми. Цього ж дня по полудеі буде вибір комісій і звіти з діяльности управи СУСТА та з діяльности Фонду Катедри Українознавства. Увечорі в суботу відбудеться студентський баль. Другий день конґресу (неділя 5 липня) присвячений на відбуття Літньої Високошкільної Конференції на загальну тему „Гетьман Іван Мазепа і його доба" з 5 різними доповідями. Цього ж дня в неділю відбудеться літературно-мистецький вечір. В третьому дні Конґресу після звітування комісій і дискусії над ним будуть вибори нових керівних органів СУСТА.

Студентство Балтимору влаштовує Ювілейну Студентську Конференцію

Балтимор, Мд. — В суботу дня 16 травня ц. р., відбудеться тут ювілейна Студентська конференція влаштована для відзначення Першого 50-річчя Всеукраїнського Студентського Конґресу. Заініціювала й організує цю Конференцію Українська Студентська Громада в Балтиморі в порозумінні зі СУСТА та при співпраці українських студентських Громад і Клюбів Ню Йорку, Нюарку, Трентону, Филаделфії, Вашинґтону і Мериленду. Ювілейну доповідь п. н.: „В аванґарді модерного українства" виголосить ред. Богдан Кравців і з дальшими доповідями виступлять: Осип Зінкевич — „Перший Всеукраїнський Студентський Конґрес і його вплив на розвиток студентського організованого життя", д-р Марко Антонович — „ЦЕСУС, як ідеологічний центр українського студентства на протязі чотирьох десятиріч", Павло Дорожинський — „ЦЕСУС у повоєнній дійсності та перспективи його праці у майбутньому", Олег Федишин — „Українське студентство в ЗДА в 1921-1957 рр.", Зенон Кравець — „СУСТА в сучасному та перспективи його праці в майбутньому" і Лев Винницький — „Українське студентство в Канаді, СУСК і перспективи його праці в майбутньому". В мистецькій частині конференції передбачені виступи студентського хору, сольоспіви Ліди Чумак та Юрка Ілінського і виступ піяністки Оксани Мацюрак. Почнеться конференція в залі Мерилендського Інституту Мистецтва о год. 1-ій по полудні.

СОВЄТИ НАСТОЮЮТЬ НА УЧАСТІ ПОЛЬЩІ І ЧСР В КОНФЕРЕНЦІЇ У ЖЕНЕВІ

Женева. — Після того, як совєтський міністер закордонних справ Андрей Ґромико програв битву за повноправну участь в Женевській конференції комуністично-сателітської Німецької „Демократичної" Республіки, внаслідку чого дві німецькі делеґації — від Західньої і від Східньої Німеччини — засіли в характері „дорадників," за двома окремими невеликими столами, Ґромико зголосив на наступному засіданні конференції в минулий вівторок 12 ц. м. нову вимогу: щоб до конференції допустити сателітні країни Польщу і Чехословаччину. Він не арґументував свого внесення принципом „паритету" членів західнього Атлантійського бльоку (НАТО) і східнього т. зв. Варшавського пакту, тільки фактом, що Польща і Чехословаччина найбільш заінтересовані проблемою Німеччини та найбільш від неї натерпілись в останній війні. Західні міністри негайно збили ті арґументи, звернувши з свого боку увагу на такі моменти: не тільки Польща і Чехословаччина потерпіли в останній світовій війні, але в не меншій мірі й інші держави, як ось напр. Голляндія, Данія і Норвегія. Коли ж мова про Польщу, як жертву останньої війни, то шлях до цієї війни промостив пакт Ріббентропа-Молотова, а не тільки Німеччина вмаршувала до Польщі 1 вересня 1939 р., але й Совєти 17-го того ж самого місяця. Цей останній факт — совєтської аґресії проти Польщі — пригадав Ґромикові французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль. Державний секретар Гертер звернув увагу, що найпершу відповідальність за впорядкування долі Німеччини мають чотири великодержави й тому сперчу треба, щоб вони нараджувались, а в дальшій стадії конференції видно буде, кого ще допустити. І він і англійський міністер закордонних справ Селвин Ллойд ствердили, що чим вужчий круг учасників конференції - тим більші шанси її успіху. Справи на тому другому засіданні не полагоджено. Ґромико застеріг собі право піднести її знову на наступному засіданні й інші учасники конференції признали, що він має таке право. Західні делеґати в зустрічах з совєтськими делеґатами поза офіційними засіданнями — інформують кореспонденти — настоюють, щоб приступити до ділової конференції та щоб розпочати її так, як це завжди водиться, від декляративних промов всіх головних делеґатів. Якщо Совєти не втнуть якоїсь пропаґандивно-обструкційної штуки, щоб тільки затягати конференцію та зводити її на манівці різними другорядними внесками, тоді міністри закордонних справ почнуть виголошувати свої декляративні промови в четвер цього тижня. Загально вважають, що Совєти так само відмовляться від свого домагання щодо Польщі і Чехословаччини, як вони зробили це щодо Східньої Німеччини. Совєти „забули" — пригадують кореспонденти — що насправді найбільш знищеною в останній світовій війні країною була Югославія, а Москва напевне не мала б бажання стрінутися в Женеві за конференційним столом із репрезентантами уряду Тіта.

Дві німецькі делеґації одна одної „не бачать" в Женеві

Женева. — Хоч тільки кілька кроків ділить два столи, за якими на залі Женевської конференції міністрів закордонних справ сидять делеґації Німецької Федеративної Республіки (Західньої Німеччини) і Німецької „Демократичної" Республіки (Східньої Німеччини), проте одна одної „не бачить". Західні кореспонденти звертають увагу, що хоч одні і другі делеґати говорять тією самою мовою, походять з тієї самої країни і, теоретично, працюють для цієї самої справи з'єдинення своєї батьківщини, вони не здоровлять одні одних і не обмінюються ні одним словом на залі засідань, ані поза нею. Цей поділ між німцями в Женеві різкіший, ніж в самій Німеччині, де існують спільні технічні комісії для справ комунікації, пошти і т. п. справ, не залежних від політичних режимів. Головою західньо - німецької делеґації на залі засідань є західньо - німецький амбасадор у Вашинґтоні д-р Вільгельм Ґреве, хоч в Женеві перебуває також міністер закордонних справ тієї країни, Гайнріх Фон Брентано. Головою східньо - німецької делеґації є Льотар Больц, вишколений в Москві комуніст, який свого часу був совєтським громадянином, а нині дістає всі доручення від Ґромика.

У СВІТІ

● **Кляус Фукс,** совєтський атомовий шпигун в Англії, який був засуджений в 1950 р. на 14 років в'язниці, має вийти незабаром на волю, діставши звільнення від одної третини кари. Минулого тижня він зорганізував у в'язниці демонстраційний голодовий страйк 700 в'язнів проти продовжування Англією ядрових вибухів. Всі в'язні відмовились від обіду. Минулого року Фукс заявив, що після звільнення виїде до Східньої Німеччини, але тепер ніби змінив думку і готов „льояльно" працювати як атомовий фахівець для Англії, якщо його запросять.

● **Японський уряд** приготовив ноту з різкою відповіддю Москві на її останні шантажеві погрози. Японський уряд заявляє, що Японія не є вже такою країною, якою була безпосередньо після капітуляції в 1945 р., що її треба трактувати, як рівнорядну державу, не вмішуватись у її внутрішні справи і не диктувати їй її закордонної політики.

● **Єгипетський** прогулянковий корабель, власність державної організації, який віз по Нілі 350 урядовців з їх родинами, недалеко берега перехилився внаслідок чого затонуло коло 200 осіб. Жертвою катастрофи, яка сталася на очах численної публіки в порту, були головно ті пасажири, що перебували тоді в каютах. Причиною катастрофи була паніка, що зчинилася серед пасажирів, які стовпились на одному боці корабля, намагаючись мерщій висісти з нього.

● **Президент останньої Асамблеї Об'єднаних Націй** Шарль Малік, кол. міністер закордонних справ Ливану, минулої п'ятниці був запрошений на відкриття міжнародної торговельної виставки в Колізеї, в Ню Йорку. Перший павільйон, до якого Шарля Маліка доставили віндою, був акуратно павільйон Ізраїлю, і там пресові фотографи зробили світлини, на яких бувший арабський міністер фіґурує на тлі ізраїльського прапора, поруч з ізраїльськими представниками. Ця оприлюднена світлина викликала серед арабів бурю. Малік і ливанське представництво в Америці проголосили офіційні заяви, що політика Ливану у відношенні до Ізраїлю не змінилась.

● **До цього часу в Альжирі** не вільно було появлятись на вулицях від півночі до 5-ої години ранку. Відтепер заборона появлятись на вулицях обмежується часом від 1-ої години ночі до 4-ої. Це вможливило відкриття нічних розваґових домівок. — Арабські націоналісти вбили двох вибраних недавно міських радних-мусульман.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОБЛЕМА НІМЕЧЧИНИ В ЖЕНЕВІ

На конференції міністрів закордонних справ, що відбувається від минулого понеділка в Женеві, йде — в ширшому аспекті — про конфлікт між Заходом і Сходом, про способи припинити холодну війну; про стримання совєтського імперіялістичного розгону, що його Москва виправдує ніби як протидію „західньому імперіялізмові". Але насправді, у вужчому аспекті, йде про Німеччину, як ту центральну й гостро-актуальну проблему, яка в найбільшій мірі розділила колишніх воєнних альянтів, що спільно воювали проти Німеччини.

Розбіжність становищ Заходу і Совєтів супроти проблеми Німеччини найавторитетніше та найяскравіше унаглядними минулого тижня, з одного боку, державний секретар Крістіян Гертер у своїй промові до американського народу, а з другого — Нікіта Хрущов у розмові з західньо-німецькими соціялістичними журналістами. За словами Гертера, Захід стоїть на становищі, що до часу поки Німеччина не буде об'єднана, не буде в Европі тривкого миру. Ненормальною ситуацією є поділ великого народу в самому центрі Европи і відмовлювання йому права встановити власною волею свою систему правління і свою закордонну політику. Очевидно, що Захід признає слушність потреби забезпечитись проти загрози відродження німецького мілітаризму і тому в'яже з проблемою об'єднання Німеччини справу контролі збросння та гарантії.

Хрущов протиставить цьому становищу твердження, ніби „ніхто не хоче нині об'єднання Німеччини". Спираючись на антинімецьких ресантиментах в деяких колах Англії і Франції, Хрущов легковажно відсуває набік офіційну англійську та французьку політику і твердить, що „ані Англія, ані Франція не хочуть об'єднаної Німеччини", ба навіть квестіонує це бажання — в Америки і в Аденауера. Очевидно, що своїм твердженням Хрущов хоче посіяти недовір'я серед західніх альянтів, тим паче, що завжди може знайтись якийсь маршал Монтґомері, який своїм притакуванням Хрущову поставить Англію в таку незручну ситуацію що треба, щоб аж старенький Черчілл своїми відвідинами в Білому Домі відпружував атмосферу.

Нема німців, які не хочуть об'єднання на базі свободи за винятком комуністів, які знають, що коли б в об'єднаній Німеччині прийшли демократичні вибори, то не тільки комуністична влада, але й усі „здобутки соціялізму" в Східній Німеччині зникнуть, як злий сон. Ясно, що комуністи погодилися б на об'єднання тільки при твердих гарантіях що вони не тільки збережуть за собою владу в східній частині Німеччини, але й дістануть змогу діяти в її західній частині. Водночас Совєти, які офіційно проголосили тезу що об'єднання Німеччини є „справою самих німців", погодилися б на нього, коли б те об'єднання стало започаткуванням включення цілої Німеччини в сферу впливів Москви, якщо не повної її комунізації. Очевидно, що коли мова про таке об'єднання, яке пропонують східньо-німецькі комуністи і Хрущов — з „невтралізацією" Німеччини, відкликанням з неї американських військ, виступом з НАТО та з узалежненням її від ласки-нелаєки Москви, то Аденауер і всі німці відкидають його і воліють нинішній стан.

Засаднича розбіжність цих становищ виявилась зараз на вступі, ще поки почалася Женевська конференція. Домагаючись допущення „обидвох Німеччин" до рівноправної участи в конференції, Громико арґументував хитро й на перший погляд логічно: як же ж так, про Німеччину має бути мова, а німців не допускають до нарад? Але насправді за цим „процедуральним" маневром крилась ціль, протилежна бажанню привести до об'єднання Німеччини: допущення Східньої Німеччини, як рівнорядного партнера у переговорах, було б фактичним, хоч не формальним, визнанням того підсовєтського сателіта і таким чином спричинилося б не до послаблення кордону між двома Німеччинами, а до скріплення існуючого поділу.

Ясно, що західні міністри в Женеві рішуче відкинули вимогу Громика, і так само ясно, що Громико негайно зріклся своєї претенсії, бо ж йому — як писав з Женеви один американський кореспондент — залежить не на тому, чи камерад Больц сидітиме біля нього, чи позаду нього, а на тому, щоб восени цього року Хрущов засів біля Айзенгавера. Москві не залежить на вирішуванні проблеми Німеччини в Женеві. Вона ставиться до Женевської конференції як до неминучого порога, що його треба перескочити, щоб дістатись до нової конференції „на вершинах", і щоб Хрущов міг знову „заблищати" на міжнародному форумі. Німецькі комуністи вже використовують женевську конференцію для своєї пропаганди. Совєти хочуть її використати для цієї самої цілі. І ніякої іншої „користи" з Женевської конференції не буде.

ВІДШКОДУВАННЯ ЗА ВТРАТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Під час поточної сесії 86-го Конґресу на його розгляд передано чотири законопроєкти в справі претенсій за втрати, спричинені воєнними діями в Німеччині і в окупованих нею країнах. Всі вони мають бути розглядані найближчим часом відповідними палатними і сенатськими комісіями. Три із цих законопроєктів передано на розгляд Палати Репрезентантів, а саме — законопроєкт Орена Гарриса ч. 2487, поданий 15-го січня 1959, законопроєкт Куннінґгема ч. 2986, поданий 21-го січня 1959, та законопроєкт Стайвезанта Вейнрайта ч. 5636, поданий 12-го березня 1959: Сенатський законопроєкт був поданий сенатором Янгом із Північної Дакоти 28 січня 1959 року і записаний під сенатським числом 744.

Всі три законопроєкти, в загальному ідентичні, різняться тільки у деяких важливих деталях. Усі вони передбачають узаконення претенсій на відшкодування за втрати або знищення власности (тільки в законопроєкті Янґа це визначення поширене на „втрату", або вивласнення, або знищення, або пошкодження власности"), які сталися на терені Німеччини чи інших окупованих Німеччиною під час другої світової війни країн, що до них в усіх законопроєктах зараховані Альбанія, Австрія, Чехо-Словаччина, Греція, Польща, Югославія, і в законопроєктах Гарриса і Вейнрайта ще — вільне місто Гданськ (Данціґ), Естонія, Латвія і Литва. Всі законопроєкти, за винятком законопроєкту Янґа домагаються відшкодування за втрати, завдані Японією.

Час виникнення чи спричинення цих шкід або втрат встановлений на роки другої війни, значить, починаючи від 1-го вересня 1939 до 8-го травня 1945 року, і тільки в законопроєкті Куннінґгема він поширений до 1-го серпня 1945 року, в тому числі не втрати, спричинені не тільки японцями, але й німцями. Законопроєкт Янґа передбачає відшкодування за втрати в Европі, спричинені внаслідок конфіскат, вивласнення, крадежу і примусу (з насильством або й без нього), збройними силами або владою Німеччини чи її союзників, чи й навіть окремими їх представниками або окремими особами німецької чи іншої союзної Німеччині національности за весь час, починаючи з січня 1938 року, і за втрати, що виникли внаслідок націоналізації без актуальної і відповідної компенсації.

Якщо йде про претенсії на відшкодування за втрати і шкоди, спричинені воєнними діями, то законопроєкти Гарриса і Вейнрайта передбачають, що ці втрати й шкоди мали бути спричинені безпосередньо воєнними діями або спеціяльними заходами проти власника, як приналежного до „ворожої нації" чи наставленого ворожо до Німеччини і її союзників. Законопроєкт Янґа поширює визначення „мілітарні воєнні операції" і на випадки, зв'язані з воєнними діями. Усі законопроєкти пропонують узаконити претенсії за втрати або знищення кораблів чи їх вантажів, спричинені мілітарними акціями у згаданому вище воєнному періоді, в тому числі не тільки за матеріяльні втрати, але й за втрати здоров'я та життя цивільних пасажирів, що сталися під час цих акцій.

У поданих до Палати Репрезентантів і Сенату законопроєктах є деякі різниці щодо того, хто має право домагатися відшкодування. Законопроєкт Гарриса передбачає, що виступати з претенсіями на відшкодування можуть тільки ті особи, які в той час були правними власниками даного майна і водночас із цим громадянами З'єдинених Держав Америки. Таку ж вимогу висловлює і законопроєкт Куннінґгема. Єдино тільки в законопроєкті Дянґа громадянами ЗДА або приналежними до американської нації визнані всі особи, що „тепер або під час ухвалення цього закону є або будуть громадянами ЗДА". Законопроєкт Вейнрайта повторює цю дефініцію за законопроєктом Янґа, але не в усіх постановах дотримується її послідовно.

Відшкодування за втрати і шкоди мало б бути виплачуване не з американського державного скарбу, отже не з кишень американських податковців, але з німецьких та японських активів і майна, затриманого під час війни, або з інших сум належних Америці від Німеччини і Японії, з титулу воєнних репарацій чи інших коштів. Зокрема, належні відшкодування мали б бути виплачувані — згідно із законопроєктом Янґа і Вейнрайта — із грошей одержаних тепер чи в майбутньому від Західньої Німеччини за післявоєнну економічну підтримку в сумі одного більйона долярів, грошей із Корпорації Воєнних Шкід у сумі 210.6 мільйона долярів, грошей одержуваних у зв'язку із Паризьким Репараційним Договором з 1946 року в сумі 27.7 мільйона долярів і всіх репарацій, що мали б бути сплачені згідно з майбутнім договором із Західньою Німеччиною або об'єднаною Німеччиною.

Якщо згадані законопроєкти чи тільки деякі з них будуть прийняті Конґресом і стануть законами, то з них зможуть скористати також і українці - громадяни ЗДА, які зазнали втрат на території Німеччини і окупованих нею країн під час 2-ої світ. війни. А якщо буде ухвалений законопроєкт Янґа, то можуть скористати також і ті особи з-поміж українців, які зазнали таких втрат під час війни і громадянами ЗДА стали до чи під час ухвалювання даного закону.

СИНІЄ РІЧКА...

Синіє річка, синіє даль,
Синіють гори
а понад лісами,
І синім димом
в'ється печаль —
Іде в дитинство моє
стежками.

Хіба це старість?
Хіба вже час
Про юність в серце
заносить мрії?
Чи синім димом
прийшли до нас
Далекі,
юні колись
надії?

МИКОЛА ГІРНИК

НЕЗВИЧАЙНА ЗНАХІДКА

В московському журналі для молоді „Смєна" появилась цікава стаття літературознавця П. Ухова, яка тепер, у 150-річний ювілей з дня народження Миколи Гоголя, має особливий інтерес також для українського читача. Нижче подаємо статтю в перекладі:

Микола Гоголь проявляв надзвичайний інтерес до народної творчости, до пісні. З серпня 1829 року, працюючи над „Вечорами на хуторі під Диканькою", він буквально не давав спокою своїм рідним і близьким просьбами зробити йому „величезну прислугу" — записувати „звичаї й обичаї малоросіян, казки, пісні, а також колядки про Івана Купалу і русалок".

Незабаром в руках Гоголя опинився багатющий матеріял. Як можна зрозуміти із листування, вже в 1834 році самих лише пісень було в нього понад тисячу! Пісні, як казав письменник, — це дзвінкий живий літопис народний. Великий сатирик був пристрасним збирачем народної поезії. Багато з того, що зібрав був Гоголь, видали згодом дослідники його творчости.

Але жадному літературознавцеві не щастило знайти бодай одну історичну народну пісню, записану самим Гоголем. Дослідники прийшли до висновку, що пісні ці згинули. Відомо, що численні вартісні матеріяли із спадщини письменника, який жив скитальчим життям, зникли безслідно.

Автор цієї статті поставив собі за ціль відшукати історичні пісні, записані Гоголем хоч надія на успіх була зовсім мала. Передусім, наслідуючи приклад деяких дослідників, я вдався до архіву славного збирача пісень Петра Киреєвського, якому Гоголь віддав запис пісень. Декілька місяців я студіював архів, що нараховує десятки тисяч аркушів. Але оригінальних текстів Гоголя в архіві не знайшлося. Що ж, ще одна невдача?

Щоб перевірити деякі матеріяли, мені прийшлося звернутися до листів Гоголя, які зберігаються у відділі рукописів бібліотеки ім. Леніна. В руки мені попала одна з течок, під числом 3. На обкладинці її написано: „Збірник українських пісень. Переважно історичних про запорожців. Списки 1830-их років. Рукою Гоголя та інших осіб".

Я не повірив очам своїм. Мерехтіли листки, писані такою знайомою рукою письменника . . . Та ж це саме ті пісні, які я шукав! Як же потрапили вони сюди? Адже цей архів досліджували сотні науковців. Вони буквально перегорнули всі рукописи . . .

А справа була простісінька. Два роки тому співробітниця бібліотеки Анна Аскарянц, розбираючи архів маляра А. Іванова, близького друга письменника, виявила листки, які видалися їй дивними. Ці листки були списані чіткою акуратною рукою Миколи Васильовича. Анна Аскарянц передала свою знахідку до архіву Гоголя. Так народилася течка ч. 3.

Але ґенерації науковців так старанно вивчали спадщину Гоголя, що до цього архіву давненько вже ніхто не заглядав. Два роки пролежали пісні в архіві . . .

І ось вони переді мною — п'ятдесят дві пісні, присвячені боротьбі українського народу за свою незалежність — прославленим героям Богданові Хмельницькому, отаманові Байді, гетьманам Свірговському, Наливайкові та ін. Добір пісень, порядок їх розміщення, ретельність у переписуванні свідчать про те, що цю збірку підготовляв Гоголь до друку. Можливо це й була та книга українських історичних дум і пісень, про яку мріяв Гоголь і якої не вспів написати.

Нові листки дозволяють ще глибше сягнути в творчу лябораторію великого письменника, виявити фолкльорну основу багатьох його творів. Науковці давно вже вказували, що приводом до створення „Тараса Бульби" послужили українські народні пісні. Твердження ці не скріплено прямими доказами. Але тепер з виявленням нових пісень зв'язок між творами Гоголя і народною поезією стає очевидним . . . Герої історичної поеми — Тарас, Остап, Андрій, здається, зійшли зі сторінок записаних сатириком чудових пісень про Сагайдачного, Тетеренка, Саву Чалого.

Інколи письменник заводив до своєї повісти цілі пісенні фрази. Наприклад, у сцені, в якій поляки полонять Тараса, Гоголь пише: „. . . але не старість була виною: сила подолала силу". Адже цей вираз — початок пісні про Серпягу: „Ой і сила, сила, сила силу подоліла".

Кожний, хто уважно прочитав „Тараса Бульбу", напевно запам'ятав опис чотирьох гармат: „Страшно позирала вона широкою пащею, і тисяча смертей виглядало звідтіля. І як бухнула вона а за нею слідом три інші, чотирикратно струснувши глухо землею — багато завдали вони горя. Не по одному козакові заридає стара мати, вдаряючи себе кістлявими руками в старі груди; не одна залишиться вдова в Глухові, Немирові, Чернігові та інших містах . . ."

У пісні „Похід на лінію" читаємо:

У Глухові у городі
стрельнули з гармати,
Не по однім козаченьку
заплакала мати.
У Глухові у городі
стрельнули з рушниці,
Не по однім козаченьку
плакали сестриці . . .

Таких прикладів дуже багато.

Творчість народу була для Гоголя поетичним джерелом звідки черпав він надхнення і майстерність. Неповторні своєю свіжістю „Вечорі на хуторі під Диканькою", суворий „Вій" і урочистий гимн героїзмові нашого народу — „Тарас Бульба" — взято з цієї щедрої скарбниці. Приклад Гоголя, збирача народної поезії, повчальний і для письменників наших днів.

100 долярів може здобути кожний, хто стане членом чи додатково забезпечиться на будь-яку суму в Українськім Народнім Союзі в його Ювілейнім Році 65-ліття існування. — Приділення нагороди відбудеться 31 грудня 1959 р. — Ставайте Ювілейним членом УНСоюзу!

ТИЖДЕНЬ ЛИСТІВ З АМЕРИКИ

Листи — це справа дуже персональна. Видатні особи в історії часто були знамениті своїми листами до друзів, в яких подавали свої персональні автобіографічні дані, викладали думки та ідеї і занотували таким способом не тільки головніші події і аспекти свого щоденного життя, але й найменші, іноді не менш важливі, деталі.

Не багато серед нас є таких, що вважають свої листи рівноцінними з листами знаменитих людей. Але чи є велика різниця в інтенціях наших, коли ми пишемо листи до друзів і родичів, і в інтенціях інших, знаменитих авторів? Ми пишемо здебільшого про родинні справи, про себе, про своїх дітей, про свій відпочинок, працю, про своє місто. І хоч зміст наших листів може мало цікавити сторонніх осіб, наші родичі й друзі читають їх з найбільшою увагою.

Особливо цікавими наші листи повинні бути для наших родичів і друзів за океаном, яких ми бачимо дуже рідко, а часом не бачимо зовсім. Для них і для нас обмін листами — права першорядного значення. І коли вони читають наші листи, вони черпають з них не тільки відомості про нас і наші справи, але й щось більше — історію Америки і правду про Америку.

Саме це мав на увазі один чоловік, який написав нещодавно в свойому листі з-поза залізної заслони до організації Люди-Людям у Вашинґтоні.

„Для нас, молоді — писав він, — листування є єдиним способом дістати, правдиві неперекручені відомості про життя в деяких, особливо західніх країнах, бо подорожування обмежене в нашій країні і до того занадто дорого коштує.

Яка б вістка не прийшла з Америки до іншої країни, це буде, частково, історія кожної окремої людини, історія звичайних, щоденних подій, які надають персонального значення американському способу життя. Інакше кажучи, наші листи намалюють, як ми, як нація, працюємо для нашої країни і для цілого світу, і що ми можемо назвати це підвалиною наших демократичних переконань. А про деякі з цих переконань особливо важно написати, щоб довідалися про них наші родичі і друзі за кордоном, а через них і люди в цілому світі.

Люди по інших країнах хочуть і повинні знати, що Америка працює для миру, що Америка вірить у свободу, що Америка поважає людську гідність, що Америка дбає про добробут всіх людей на світі. Кожний з нас може відзначити це все в своїх листах за кордон. Наше оповідання, написане простими словами, незрівняно скоріше дійде до свідомости цих людей, аніж якісь офіційні запевнення.

Таким простим, але важливим способом кожний лист, написаний за кордон, причиняється до поліпшення відношень поміж націями. Оповідаючи про Америку, поширюючи вістки з неї й про неї і виправляючи неправдиві оповідання та враження про Америку, кожний з нас виконує функції оборонця З'єдинених Держав.

Теперішній тиждень — тиждень ЛИСТІВ З АМЕРИКИ, і саме тепер є нагода нав'язати стосунки з-за кордоном. Як сказав президент Айзенгавер: „Протягом тижня Листів з Америки ми нагадуємо нашим громадянам про ту силу, яку вони мають у своїх руках і своїх серцях для будівництва миру в світі. Їх листи є силою для добра, і я сподіваюсь, що все більше й більше американців будуть писати своїм друзям за кордоном."

Американська Рада

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Про країну лям

В інтересній статті п. з. „Про країну лям" в числі з 19 квітня автор п. І. Світ описує на вступі подорожі до Тибету европейських мандрівників та їх побут у тій країні, яка ще й до сьогодні не повністю досліджена. При цьому автор не згадує про наукову експедицію наприкінці минулого століття до Тибету світової слави вченого й подорожника та шведського письменника Свен Гедіна. З великими трудностями Свен Гедін з почетом перейшов цілий Тибет, основно описав країну, клімат та життя місцевого населення, а зокрема полювання на ніде інде в світі не існуючі в дикому стані т. зв. „яки". Життя тибетців Свен Гедін називав незвичайно суворим, а характер їхній лагідним і для чужинців привітним. З Тибету Свен Гедін перейшов до Китаю і звідтам вернувся до Европи. Свою подорож описав він у незвичайно інтересній книжці під заг. „Крізь пустині Азії", яка вийшла в українському перекладі у Львові ще перед першою світовою війною.

Мґр. Володимир Бучацький

Французькі екстремісти в Альжирі демонструють проти президента де Ґоля

Альжир. — Вперше в історії Франції французькі колоністи в Альжирі викрикували „Де Голь на шибеницю!" Коло 500 французів, фанатиків скрайного націоналізму, ворожого всякій еманципації автохтонних арабів, влаштували на вулицях Альжиру демонстрацію проти заміру французького уряду офіційно святкувати роковини того руху альжирських французів, який довів до упадку 4-ої Французької Республіки і приходу до влади генерала де Голя. Тепер вони „розчаровані" в ген. де Голлі, який не хоче вбачати найкращу розв'язку альжирської проблеми в поліційно-військових репресіях. До юрби демонстрантів промовляв із даху автомобілю один із керівників згаданого минулорічного травневого руху альжирських французів, парляментарний посол Пієр Лягейлярд. Він заявив, що „найбільшою небезпекою були б переговори з Альжирським Фронтом визволення. Якщо б почалися такі переговори, то я поведу вас до акції". Французькі екстремісти в Альжирі хочуть проголосити „день жалоби" в тому дні, в якому відбувалась би офіційна парада в роковини приходу до влади генерала де Голя.

Теодор Курпіта

ПРОТОКОЛ ГОВОРИТЬ

(У 50-ліття 221 Відділу УНС в Шикаґо)

(4)

Листки під рентґеном

Братство св. Степана, 221-ий Відділ Українського Народного Союзу в Шикаґо, засновано на латинське Різдво 25 грудня 1908 року. Його засновником був о. Микола Струтинський, парох тутешньої української католицької церкви, неструджений церковний і громадський діяч, один із наших письменників у ЗДА, автор повісти „При битій дорозі" і досить популярної серед наших заокеанських улюбленців Мельпомени тематично цікавої драми „Страйк".

Не мало праці вложив у зорганізування Відділу й Михайло Бабій, дяк тієї церкви.

Братство св. Степана, себто 221-ий Відділ УНС, не було першим на терені Шикаґо. Тут уже росли й розвивались дві його посестри: Братство св. о. Николая, сьогоднішній 106 Відділ УНС, засноване 1 червня 1906 р., і Сестрицтво Пресвятої Богородиці, 125-ий Відділ УНС, засноване 15 березня року Божого 1908.

Їхнім основоположником теж був о. М. Струтинський.

Що спонукало наших іміґрантів закладати Відділи Українського Народного Союзу й горнутись під крила союзової збірноти — не треба писати. Про це говорять 65 річників „Свободи" та „Пропам'ятна книга", видана в 40-річчя Українського Народного Союзу, про яку ми вже згадували і з якої наводили ширші фрагменти. Вони якнайширше подають ті мотиви і якнайпереконливіше їх обосновують.

Членство в рядах Українського Народного Союзу — це на ті часи була одинока законна форма захисту й боротьби за право існування української людини за морем. Це догма, що її ніхто не всилі заперечити.

Як відомо, кожен союзовий Відділ провадить „Книгу протоколів" своїх місячних чи надзвичайних зборів. Книга таких протоколів 221-го Відділу лежить переді мною. Дорожу тими цінними свідками минулих літ, і мені незвичайно приємно взяти їх до прочитання. Взяти їх під рентґен своїх очей і серця. Розуму і чуття. З іншими критеріями, з іншими факторами до них не можна підходити й про них говорити.

Як на перший погляд виглядає такий союзовий протокол? *Виглядає просто. Старий, пожовклий, обшарпаний папір.* На ньому незґрабні кострубаті слова, під ними сліди твердих мозолястих робітничих рук. То тут, то там рештки присохлих до паперу 50-літніх окрушок хліба насущного та посивілих волокон тютюну. З поодиноких карток виступає Бог і людина, добре роби — добре буде, любов до рідного краю й місця поселення, щирий патріотизм і мала національна свідомість, любов до себе і ближнього, добро організації і погляд на власні задні колеса.

Загальне враження: вихід з темної ночі. Показник, як ми в короткому часі довідались, що ми мусимо жити і мусимо діяти. Що ми українці, і що нам треба всіма засобами допомагати справі визволення Рідної Землі. Сірі мазки безпросвіття, з яких дуже швидким темпом виринули зовсім скристалізовані форми нашого національного обличчя. Це радісний показник нашого постійного прямування вгору. До прав нації.

З першого протоколу довідуємось, що членами-засновниками Відділу були такі особи: Жидовський Михайло, Смаль Семен, Ріпецький Іван, Хінальський Теодозій, Сливка Іван, Сащак Андрій, Ціхон Іван, Которшик Василь, Молочник Андрій, Кутний Іван, Молочник Петро, Доманчук Василь, Масловський Михайло, Федик Іван, Тайновий Василь, Мельник Олекса, Ковалишин Микола, Лабойко Михайло, Кондратюк Роман, Потан Яків, Дмитрух Теодор, Холодницький Гриць, Багрій Ілько, Міллер Гриць, Ляс Микола, Филипів Йосиф, Мотлюк Іван і Паславський Іван.

„Орґанізатором репрезентувався Михаїл Бабій, дяк при церкві св. О. Николая, котра то містилася на улици супірійон і Бікердай" . . .

Із 30-ох перших членів залишилось у Відділі до кінця 1910 р. тільки 8. Але на місце зневірених приходили нові, що поповнювали проріджені відділові ряди.

На сторінці 173-ій читаємо, що „джулай 9 суспендовано через ухвалу члена Івана Меґаса, що говорив проти віри церкви і священика сі слова противились статута брацтва"...

У 1912 р. Відділ нараховує вже 74 членів і ухвалює купити за 125 долярів прапор, за 10 долярів десять метрів землі „під площу Сокола Батька у Львові" та заснувати фонд Рідної Школи.

У 1915 р. виносить ухвалу „аби не робити балів в часі як в Галичині війна, але добровільно складати до каси по 25 центів 10 окт". Крім цього читаємо, що „в октобру ухвалено на оборону Січинського 10 долярів", а в 1916 р. „потерпівшим в війні в Галичині 30 долярів". Відділ ступнево зростає. У 1919 р. є вже „членів 162 і 1 новий", і з рамени Відділу ведеться дипломатичну роботу в обороні далекої Батьківщини. Занотовано в протоколі, що заплачено за телеграму до Вашингтону 5 дол., а до Парижу 28.80. Змісту телеграм не подано і не подано їхніх авторів. У 1920 р. Відділ ухвалює 57.25 дол. на інвалідів української армії, 100 долярів на голодуючих у Галичині. У 1921 р. висилає вдруге телеграму до Парижу за 15.60 дол. „Внесено Іваном Чучманом 14 серпня, щоби купити Український бонд за 250 дол. Йосиф Тлійницкий (вносить) аби купити за 500 дол. Ухвалено *голодуючим в Галичині 50 дол.* На фонд бідних в Галичині на руки Горожанського комітету 101.50 дол. На студентів в Празі на руку Смальстоцкого 37.50 дол." У 1922 р. заплачено за третю телеграму до Парижу 20.36 дол., „ухвалено на українських інвалідів 25 долярів, дано 25.00 дол. на сироти як був Митр. Шептицький, на негайну поміч в старім краю 25.00 дол. Поміч Богданови Лепкому збірка 22.45 дол. скаси 5.00 дол. разом вислано 27.45 дол. Для Еміґруючого Хору Кошиця 20.00 дол. На бідних в Галичині лютий 61.00 дол. новембер 25.00 дол."

Зростання нових членів і нових пожертв іде з року в рік. Відділ багатіє. За 25 літ свого існування Відділ у числах представляється так:

Допомог виплачено членам на суму $10,286.25, вислано до рідного краю $1,417.15, дано на народні цілі в Америці $1,408.65. Фонди роздобувано з членських вкладок, добровільних пожертв і імпрез. Майно Відділу таке: у готівці $2,852.95, в Будівельно-Позичковому Товаристві „Дніпро" $1,148, в українських бондах $250, позика на Січовому Домі $425, разом $4,675.95, інше майно вартости $150. Братство зорганізувало при церкві Січовий Дім, церковну оркестру і українську школу. За своє чвертьсторіччя Відділ зростав так: У роках 1909—1910 прибуло 48 нових членів, у 1911 р. 23, а в роках 1912—1913 придбав секретар Тимко Кривов'яз 72 нових членів. Іван Гайович, секретар у 1914—1922 рр., приєднав 144 нових членів, а в 1927 р. 12. Ілля Шпікула, під час свого урядування в роках 1923—1935 збагатив Відділ новими 90 членами. Тарас Цпікула від 1931 до 1934 рр. приєднав 157 нових членів.

За совісну працю для добра УНСоюзу деякі предсідники й секретарі Відділу були нагороджені Батьком Союзом, а саме: Д. Гайович одержав у 1914 р. ланцюжок до годинника, а в 1916 р. пам'яткову медалю; Іван Карпа в 1916 р. ланцюжок до годинника, а Т. Кривов'яз шпильку до краватки; Ілля Шпікула був нагороджений у 1925 р. золотим перстенем, а Тарас Шпікула в 1934 р. другою нагородою УНСоюзу; у тому ж році і сам Відділ одержав другу нагороду за найбільше число нових членів, приєднаних за час ювілейної кампанії.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Ярослава Сосенко-Острукова

СПОГАД ПРО ГІМНАЗІЮ В РОГАТИНІ

З'їзд рогатинців пригадав мені одну трагічно - комічну пригоду про гімназію в Рогатині:

Осінь 1925 року. Українська гімназія приготовляла святкувати Листопадові Роковини. Аматорів до гри в п'єсі Романа Купчинського „Великий День" аж забагато. Кожен бажає бути головним персонажем, а в п'єсі є тільки одна головна особа, полковник Дмитро Вітовський.

Я провадила драматичний гурток Пластунів, і режесерувала п'єсу. З-поміж учнів вибрала найздібніших, і почалися проби. Вони проходили з ентузіязмом молодих людей. Забувалися свої щоденні клопоти

Забувалося все. Ілюзія ставала дійсністю. Були ще клопоти, як роздобути стрілецькі однострої, але хлопці в неділю розійшлися по селах і все знайшлося.

Надійшов святочний вечір. Заля, прибрана синьо - жовтими прапорами, виповнилася місцевим громадянством, учнями, та селянами з недалеких сіл, батьками учнів. Пластова оркестра під диригентурою композитора Бориса Кудрика грала в'язанку стрілецьких пісень ним згармонізовану.

Піднялася занавіса. Ніч у Карпатах. Окопи. Стрілецький цвинтар з березовими хрестами на горі Маківці. Входить полковник Д. Вітовський. Колись обіцяв, що прийде у ніч Листопадову розказати стрільцям, що ненадармо пролилася їхня кров. На заклик сурмача встали з могил стрільці. На залі зідхання, в очах сльози. Стрільці стали в ряди. Слова полковника наповнили серця померлих радістю. „Україна вільна!" Дух Черні сміється. — Україна в кайданах! Чусте брязкіт кайдан та плач? (За сценою чути було брязкіт кайдан та плач). Та з'являється Ангел, який наказав вірити, що час Воскресення недалекий, а дзвони Софії і Юра зіллються в один акорд. Такий сюжет п'єси.

П'єса зближалася до кінця, коли на залі почулися слова: „поліція!". Метушня, деякі що скорше виходили. Це була справді поліція, прислана тайним агентом.

Слово „поліція" дісталося за куліси і на сцену. Ми спустили занавісу і сказали учням вийти з залі, і вони це зробили, поки ще надійшла поліція. Вийшов і композитор Б. Кудрик. Залишилася я та кілька вчителів. Увійшла поліція.

— Цо ви ґралі? — запитав комендант.

— П'єсу — відповів учитель Кужіль.

— Я вєм, алє як єсн назива? Тут Кужіль видумав якусь зовсім невинну назву.

— То єст штука антипаньствова.

Згаданий учитель сказав, що це зовсім звичайна п'єса, без протидержавного наставлення. Командант не вірив.

— Побачимо. Дайте книжку.

— Суфлєр забрав.

— А де дозвіл староства?

— Нема.

— А як можна було грати без дозволу?

Ми навіть не старалися про дозвіл, бо були певні, що ніколи б не дістали його на таке свято, як Перший Листопад.

Командант списав протокол і сказав вранці бути з книжкою в старости. Кужілеві прийшла геніяльна думка. — Напишу зовсім іншу п'єсу і віднесу старості.

Як сказав, так зробив і вранці з написаною ним п'єсою пішов до старости.

— Ви грали протидержавну п'єсу.

— Це безпідставний донос. Тут рукопис.

— То прошу його залишити і завтра прийти по відповідь.

І справді, в написаній п'єсі Кужіля староста нічого антидержавного не знайшов, зате гімназія заплатила доволі високу кару за те, що виставила п'єсу без дозволу.

Кужіль опісля розказував нам, з яким трудом писав усю ніч п'єсу і твердив, що праця письменника — це тяжна річ.

● **Президентом бразилійського Державного Інституту Мате** найменовано українця д-ра Петра Фірмана. Ерва-мате — своєрідний чай із лікувальними властивостями — є основним бразилійським продуктом і його продукцією і торгівлею керує спеціяльний, вище згаданий Інститут, що підлягає безпосередньо президентові Республіки. Державний Інститут Мате має свої делеґатури по різних провінціях Канади і свої представництва у ЗДА та в деяких европейських державах.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ бл. п. **Неонілі з Лопатинських Терлецької**, $20.00 на цілі Української Медично-Харитативної Служби в Німеччині склали **Лідія і д-р Роман Осінчук.**

Замість квітів на могилу
бл. п. НЕОНІЛІ ТЕРЛЕЦЬКОЇ
зложили в Т-ві „Самопоміч" в Ню Йорку
на Дитячу Вакаційну Оселю в Австрії:

1. Роман і Люба РАКОВСЬКІ	$ 10.00
2. Ярослав і Ніна РАКОВСЬКІ	$ 10.00
3. Олександер і Наталія ГЛАДИШОВСЬКІ	$ 10.00
4. Лев і Марія РЕЙНАРОВИЧ	$ 10.00

BUY U. S. SAVINGS BONDS AND SAVE

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Моєї Найдорожчої та Незабутньої
ДОНЬКИ і СЕСТРИ
бл. п. Софії ЗЕПКО
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
і
ПАНАХИДА
— відправилася —
в СУБОТУ, 9-го ТРАВНЯ 1959 р.

✝

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Нашого Найдорожчого та Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ
бл. п. Олекси ЗЕПКО
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
і
ПАНАХИДА
відправиться
у ВІВТОРОК, 19-го ТРАВНЯ 1959 р.
Обидві Служби Божі будуть відправлені
в УКРАЇНСЬКІЙ КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ.
АНАСТАСІЯ — дружина
АННА і ГЕНОВЕФА — доньки
Akron, Ohio

Замість квітів на останню дорогу Незабутньої
бл. п. НЕОНІЛІ ТЕРЛЕЦЬКОЇ
і в пам'яті про її одинокого сина
сл. п. ІРИНЕЯ ТЕРЛЕЦЬКОГО,
що загинув геройською смертю під Бродами,
на впорядкування могил Стрільців І УД УНА
$ 20.00 склали
ЛЕВ, МАРТА, ІГОР ШАНКОВСЬКІ

✝

З Рідними та Знайомими
ділимося сумною вісткою, яка наспіла зі Стрия,
що там в дні 25-го квітня 1959 року упокоївся в Бозі,
на 72-му році життя,
бл. п. ВІНКЕНТ МИКЛАСЕВИЧ
був. суддя в Калуші і адвокат в Журавні.
Похорони відбулись 27-го квітня 1959 р. в Стрию, на місцевому цвинтарі.
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
буде відправлена
в НЕДІЛЮ, 24-го ТРАВНЯ 1959 року
в год. 12:00 вполудне
в церкві НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ
при вул. McDougall і Commor — в ГЕМТРЕМКУ, Миш.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Ксеня і Олекса АНТИПІВ — донька і зять
Дітройт, Миш.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу

ДІТРОЙТ, Миш. — Б-во св. о. Миколая, Відд. 175, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 16-го травня 1959 р., в год. 7-ій веч., в залі УНДому 4655 Мартин вул. Проситься всіх членів прибути на час, бо є важні справи до полагоджения, а також заплатити свої місячні вкладки. Довгуючих членів проситься, щоб прибули на Збори й вирівняли свої залеглості, щоб не наразити себе на суспенду. — Т. Грицай, предс.; І. В. Іванчук, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Т-во ім. „Запорожька Січ", Відд. 206, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 16 травня 1959 р., в год. 7-ій веч., в церковній залі св. Михаїла при 74 Герис Евеню. Проситься всіх членів прибути на ці Збори. — Є. Тепер, секр.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні Збори Пресв. Діви Марії, Відд. 259, відбудуться в неділю, 17го травня 1959 р., в год. 1-ій по пол., в церковній залі — 4952 So. Paulina St. — П. Трусик, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Від. 5, відбудуться в неділю, 17-го травня 1959 р., в год. 5-ій по пол., в залі Укр. кат. церкви Чесного Хреста під ч. 37-09 — 31st Ave. Просимо всіх членів і членкинь прибути на Збори, бо є важливі справи до обговорення. Просимо всіх українців і українок, які живуть в Асторії, щоб вписалися самі і вписали своїх дітей в члени УНСоюзу. Довжних членів взивається вирівняти свії залеглі лкадки. І. Сидор, предс.; А. Климишин, кас.; П. Барнич, секр.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 252, відбудуться в неділю, 17-го травня 1959 р., в год. 12-ій впол., в залі при 2250 В. Кортез вул. Проситься членів прийти. Довгуючі члени, коли не вирівняють залеглих вкладок, будуть суспендовані. — Когут, секрр

ШИКАГО, Ілл. — Збори С-ва Благовіщення, Відд. 125, відбудуться в неділю, 17-го травня 1959 р., в год. 1-ій по пол., при 845 N. Western Ave. Пригадуємо членам вплачувати членські вкладки у вище означеному часі й місці. — Р. Рибак, предс.; П. Яворська, кас.; І. Подола, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Б-во св. Димитрія, Відд. 288, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 17-го травня 1959 р., в год. 11-ій рано, в церковній залі. Проситься членів прибути й вирівняти свої членські вкладки. — А. Данилюк, предс.; В. Заґвоський, кас.; Д. Мушастий, секр.

АЛЛЕНТАВН, Па. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 147, повідомляє всіх своїх членів, про наступні Збори, які відбудуться в неділю, 17-го травня 1959 року, в год. 2-ій по пол., в парафіяльній залі укр. прав. Громади. Просимо всіх прибути, вплатити вкладки та головно тих, які залягають по два або й три місяці. Приведіть зі собою кандидатів на членів УНСозюу. — Д. Рудакевич, предс.; І. Гуцайлюк, кас.; І. Зазворський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Б-во св. Василія, Відд. 339, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 17-го травня 1959 р., в год. 3-ій по пол., в домі Укр. Громади — 3322 Н. Лавренц вул. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих прибути і вирівняти свої залеглі вкладки. — А. Хром'як, предс.; А. Дрогомирецький, кас.; С. Лупацій, секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Т-во „Українська Січ", Відд. 59, повідомляє всіх своїх членів та членкинь, що Збори Т-ва відбудуться в неділю, 17-го травня 1959 р., в УНДомі під ч. 500 Галет вул., точно в год. 2-ій по пол. Взивається все членство, щоб прийшли на час. — Управа.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, відбудуться в суботу, 16го травня 1959 р., в год. 7:30 веч., у Вінярського на Мейн вул. Просимо всіх на Збори. — І. Вурний, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Збори Т-ва „Подільська Січ", Відд. 8, відбудуться в неділю, 17-го травня 1959 р., в залі Клюбу — при 13 Washington St., в год. 2-ій по пол. Збірки місячних вкладок, опісля наради і вибір Комітету на Пікнік, який відбудетьсня в неділю 14-го червня 1959 р. в Draper Park, Hastings, N. Y. Також буде зміна на 65-літній ювілей УНСоюзу на 21-го червня. Квитки залишаютьнся ті самі, а хто хотів би їх дістати — може у секретаря п. Мандзій. Просимо прибути на Збори. — П. Гарасимів, предс;. В. Мандзій, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. — Б-во св. о. Миколая, Відд. 127, повідомляє, що Місячні Збори відбудутьсня в неділю, 17-го травня 1959 р., в церковній залі при Філмор і Онейда вул., зараз по співаній Службі Божій. Проситься членів і членкинь приходити на Збори і вплачувати свої вкладки. Урядники полагоджують всякі справи і збирають вкладки кожної неділі від год. 11:30 до 1:00 по пол. у вище згаданому місці. Просимо вписувати своїх дітей і знайомих в члени УНСоюзу. — І. Була, гол.; П. Володка, фін. секр.; п-ні П. Гаровус, кас.; М. Левицький, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — 397 Відд. повідомляє своїх членів, що побір місячних вкладок буде в суботу, 16-го травня 1959 р., від год. 3-4-ої по пол., і в неділю, 17го травня 1959 р., від год. 12-1:30 по пол. — І. Скочиляс, предс.; О. Штогрин, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори Б-ва св. Юрія, Відд. 239, відбудутьсня в суботу, 16-го травня 1959 р., від год. 5-ої до 7-ої, в домі Укр. Амер. Горожан при 847 Н. Френклін вул. Порядок дня, як вичайно. — д-р Вол. Галан, предс.; Мих. Ковальчук, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Дністер", Відд. 430, повідомляє своїх членів, що побір вкладок за міс. травень відбудеться в суботу, 16-го травня 1959 р., в Укр. Клюбі при 23 і Бравн вул., в год. від 7-ої до 9-ої веч. і в неділю, 17-го травня 1959 р., в Укр. Клюбі при 847 Н. Френклін вул., в год. від 11:30 до 1:30 по пол. Просимо явитись в томучасі і вирівняти всі незаплачені вкладки. Зауважуємо, що ті члени, які постійно занедбують плачення вкладок і утруднюють нам розрахунки з головною касою УНСоюзу, будуть суспендовані. — Р. Дяків, О. Бакай, Р. Книш.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 42, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 16го травня 1959 р., в год. 7:30 веч., в УНДомі при 237 Hope Ave. На Збори просимо прийти, бо є важні справи до полагодження. Є вже чеки (дивіденди) і кожний член повинен відібрати їх особисто. Почавши від місяця травня до жовтня Збори будуть відбуватися в суботу вечером. — В. Марущак, рек. секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Б-во св. І. Хрестителя, Відд. 76, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 17-го травня 1959 р., в Українській Централі при 180 Вільям вул., в год. 1-ій по пол. Проситься всіх членів прийти та вирівняти свої алеглі членські вкладки. Хто не вирівняє своїх вкладок цього місяця буде суспендований на слідуючий місяць. Далі пригадуємо всім нашим членам і членкиням, що Братська Служба Божа відбудеться 30-го травня, в укр. кат. церкві при Мортон вулиці, на яку запрошуємо всіх наших членів і членкинь. — Також подається до відома, що місячні вкладки можна приносити до секретаря кожного дня по 6-ій год. вечора під адресу: 145 West End. Ave., Newark. — С. Мриґлод, предс.; М. Сороколіт, кас.; В. Салабун, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Управа 83 Відд. ім. І. Франка, повідомляє членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 16 травня 1959 р., від год. 7-9 веч. в Укр. Горож. Клюбі при 847 Н. Френклін вул. Проситься ласкаво всіх залягаючих членів прибути на Збори і вирівняти вкладки. Членів, які не можуть прибути на Збори, проситься вкладки переслати до секретаря найдалі до 25-го травня. — Р. Карбівник, предс.; С. Чорномаз, кас.; С. Гавриш, секр.

ПЛАСТОВЕ СВЯТО ВЕСНИ

(Закінчення зі стор. 1-шої)

кій тематиці. Виставка виказала великий вклад праці пластового юнацтва, їх заінтересування та знання мазепинської доби. Виставку відвідали численні гості Оселі та батьки пластунів. В неділю свято відвідав голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. Ярослав Падох та передав команді привіт для учасників свята. По полудні пластуни звинули свої табори, спакували свій виряд і після того відбулося святочне закриття свята. Знов виструнчилися ряди пластового юнацтва зі своїми курінними прапорами. Бунчужний ст. пл. О. П'ясецький прийняв звіти командантів підтаборів ст. пл. Люби Абрамюк і ст. пл. Модеста Захарченка та зголосив командантові, що табор свята готовий до закриття. Крайовий Командант Пластунів ст. пл. Нестор Шуст номінував пл. скобом юнака Ю. Коваля з Елизабету, а представники куреня „Червона Калина" передали нагороди переможцям Мазепинського конкурсу, пластункам Оксані Снігурович і Лялі Білик. Пластунка сен. О. Качмарська та пл. сен. Ю. Ференцевич передали нагороди переможцям в міжкурінних змаганнях Свята Весни — 32-ому Куреневі юначок ім. Г. Дмитерко та 15-ому Куреневі юнаків ім. кош. І. Сірка, оба з Елизабету, Н.Дж. На закінчення командант попросив до слова господаря гостинної Оселі та голову УРСоюзу пана А. Батюка, який висловив свою радість, що може вітати пластунів на їхньому великому святі та, наводячи приклади з історії України, вказав на боротьбу українського народу за свою волю і державу, пригадав роки Визвольних Змагань і участь в них української молоді та побажав пластовій молоді успіхів у її праці та поході під кличем „Веде нас дух Мазепи". Від пластунів подякував йому та управі Оселі за гостинне прийняття командант свята пл. сен. В. Хамула. Після стягнення прапору, відспівання пластового гимну та молитви, учасники свята з піснею на устах відмаршували до своїх таборів, щоб приготовитись в дорогу домів.

(Ю. Ф.)

1894 — 1959
65 років на службі членам і народові! — Ставайте ювілейними членами Українського Народного Союзу!

• ПОВІДОМЛЕННЯ •

ГЕМТРЕМК, Миш. — Т-во „Згода", Відд. 20, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 17-го травня 1959 р., в год. 2-ій по пол., в Українській Хаті при 2240 Grayling St. Порядок Зборів, як звичайно. Проситься прибути численно, є багато справ до полагодження. Запрошується членів до кампанії приєднювання нових членів до УНСоюзу, щоб виповнити нам наложену квоту. — Управа.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ, КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС
BUY U. S. SAVINGS BONDS!

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРІШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

ТАРЗАН, ч. 4257. Голос сурми.

AT DAWN, TARZAN SMILED GRIMLY WHEN THE TRIBE PREPARED FOR ANOTHER ATTACK ON FORT SIBUT.

THEN HE ALERTED HIS OWN MEN, GIVING PARTICULAR INSTRUCTIONS TO THE TRUMPETER.

INSTANTLY, BOLDLY, THE MAN TOPPED THE HILL IN FULL VIEW OF THE ENEMY--AND NOW HIS BUGLE RANG CLEAR AND LOUD, PIERCING THE MORNING SILENCE!

На світанку Тарзан жорстоко засміявся, коли арабське плем'я підготовлялося до нової атаки на форт Сібут.

А тоді він заалярмував своїх власних людей, даючи окремі інструкції сурмачеві.

Негайно, самовпевнено чоловік поїхав на горбок на очах ворога... і тоді його сурма заграла ясно й голосно, прориваючися через ранішню тишу!